

Principiū itaq; bene institutum te esse oportet in supputando motu lunari ad qualibet horas. Quandocūq; ergo huius interdiu huius noctu (modo Lunam vides) regionis inquirere longitudinem cupis, horā aliquā tibi certam propone, & zodiacum rectificā in die per Solem, ne tu per planetam aut stellam aliquā fixam, quo sic apte composito, regulam superiorem simul cum crista versus lunam conuertere & inuenies verum gradum iuxta lineam fiducia regulę inferioris. Verum in longitudinis gradu considerando aspectum diuersitas, nō nihil erroris ingerere potest, quia ratione citā in loci longitudine aberrare cōtingit. Proinde peccatum hoc, vt euitetur, 90 mus ab ascendente gradus, per enunciatum precedens inquirendus est ante omnia, quo habito, regula ad lunam dirigenda, directā regula, si gradus lunę idē cum 90 ab ascendente est, certus es lunam omni aspectus diuersitas, quo ad longitudinem carere. Ita etiam per gradum lunę loci quoq; tui seu oppidi longitudinem cognoscere potes, si horam primo, venisti, requiris, horę insuper gradum competentem, meridianōq; ingolfstadienū conuenientem ex lunę theoria mutuaris. Motum tamē vnius horę ex motu Lunę diurno hic accipias oportet. Nam simul lxx differentiam loci ex theoria reperti, & loci de Torqueto sumpti, habueris, eam per horarium motum diuidis. Quod quidem productum meridiani Ingolfstadiensis & loci alterius propositi differentiam refert. Quod si locus Lunę per Torquetum inuenitus maior est, locum propositum occidentaliorem Ingolfstadio esse designat, quāobrem ab Ingolfstadio demendus est, Minor Torqueti gradus eo quę theoria ostendit, locum propositum Ingolfstadio orientaliorem innuit, quare adden da ista longitudinis differentia est, vt vera loci longitudo oblati pdeat.

ENVNCTIATVM VNDECIMVM

Ortum Solis & occasum, quantitatem quoq; diei & noctis inquirere.

 RTVM Solis agnoscere volens, regulam fiducia in ferioerem pone lupet gradum Solis in supremo zodiacu, & regulam criste lupetioerem super lineam E. G. Dein zodiacum simul cum gr: Solis deuolue ad orientem (modo videas vt torquetum semper ex compalli regula, pristiuaq vt velis rede sit constitutum) & canstifer eum huc illic vertedum filum cum massa plumbi in femicirculo lupet punctum P (qui nullus est gradus) deat. Deinde vide quom horam gradus Solis Zodiaci inferioris deat monstrat in aquatore, ea erit hora ortus simul & tempus seminocturnum, Complementum eius ad 12 occasus Solis simul & tempus semidurnum, quod idem est, relinquit. Duplicato tempus semidurnum, & habebis totius diei longitudinem, similiter tempus seminocturnum duplicatum, præbet tibi longitudinem noctis.

ENVNCTIATVM XII. ET VLTIMVM

Horam occasus aut ortus stellæ, & arcum illius diurnum
& nocturnum inuenire.

Egulam cum sua linea fiducia pone in zodiaco super gradum longitudinis stellarum planearum (quamuis la titudine stellarum sic parum indiges) eumque gradum vertebore orientem ram diu, donec filum cum plumbocadat super medium lineam semicirculi, & sic gradus solis vbicumque confiterit tibi monstrat horam & eius minutum, quo stella ista exiit. Atque cum tempore seminocturno operare sicut superiore enuntiatio eductus,

FINIS.

MAIO
DREAGIMO * MENSE
NATO * SECVIMILESIMO QVA
BAS NOSTRIS, * ANNO, A CHRISTO
FACTVM ET ACTVM INGOLSTADII IN AEDIB.

IN INSIGNA PETRI APIANI
CARMEN DIALOGICON CHRI.
STOPHORI STATMIONIS
M. D.

Cur Apianus habet primum noua symbola Petrus,
 Ante non illi munera facta domo?
 Illi fide generis primum decus extirpe, unde
 Nominis æterni talia dona tulit.
 Dic rogo cur Aquilam monstrę quę gessit vt illa,
 Hic quoq; perpetuo cominus ire loui,
 Ardua cur nubes intus volat illi: quod ille
 Scrutetur cęli sydera summa poli.
 Cur nubes septem tantum? (mihi namq; videtur
 Non plures:) 7 septem his cęle esse putes.
 Est bene, septem septem, fieri non possit A pelli
 Hoc aliter, nubes exprimit ille modo,
 Hæc totidem cęci referunt errantia vasti
 Sydera, peruięili mente tuenda viro.
 Cur capitis summum, pedis iam vtriusq; lab auro
 Irradiant, reliquo corpore nigrat auis?
 Ingenium quouis quod habet preciosis auro
 Et mentem doctus finget quoq; manus,
 Que duo fide nusquam præsentiri dicere libro
 Si modo cui libeat, factę superę licet,
 Aurea quę clypeo superaddita quælo corona
 Vult sibi? Dicitum est regia fletus decus,
 Hæc etenim vult ornato stat gloria cælo,
 Sic cæli docto vult decus esse viro.
 Conueniunt certe fludis ignis fumis
 Summa: nec æ genio sunt cęca leui.
 Autor honoris quis? deus est. Deussile quis oro?
 Quintus Rhomano Carolus Orbepotens.
 Vnum mens recte præfigit: fed mihi dicis,
 Cur nam terreno decus homini esse deo?
 Quid vetat affimiles rerum vel dicere cœlo,
 Cum præter loca nil separaret hocẽ duos,
 Hic regit æta potens, hic terre quædam gubernat,
 Illum sæptra canunt, sæptra loquuntur cum,
 Ambro nonne vides Aquila velut altis arma
 Et cœlo & mundo clava subinde vehant?
 Hinc adeo vete similes dicuntur vtręq;
 Luppiter illi soli, Luppiter ille soli,

De Aquila P. Apiani à diuo Cæfare Carolo Quinto pro insigni
gentilicio eidem collata M Symonis Minerui
decastichon.

Cur Apianæ & Louisales gentis imago est?
Ab Ioue ꝑ cum Aquila multa Apianus habet,
Fulminis illa insart cursum sub nubila condit,
Ille celer penetrat nubila & atræ polos.
Aduersis Solem radiis hæc cernit, at ille
In Sole & cælo lumina fixa tenet.
Fert volucrum primas super atrâ ministrat onantis,
Astricolum nulli Petre secundus eras,
Quam bene conueniunt data Cæsare symbola rebus,
Cæsaris i genio numen inflexit, nega,

IN INSIGNIA P. APIANI, MATHEMATICI
Ingolstadiensis, Marcus Tatiüs.

Iuppiter ortus erat, Crataeque abductus in Idam
 Prolium dederat Patris ab aure fugam.
 Dumque ferit clypeos, atque era sonantia Gallus,
 Tutus inaudito quo flectat ore Puer,
 Ecce prii fonitu Benevici excita canoro
 Aduolat, Atque loui melia miniftrat Apis,
 Poftquam igitur Patrem regio excuffit auito,
 Talia rex victor Iuppiter orfus ait,
 Lactis Amalthææ: ac Benevici munere melis
 Cycloptens factus, præmium vtrig abdo.
 Altera flydis erit, fpectator flydis alter
 Gaudeat Aftra animo fuppoftitille fuo.
 Tantus apud Latras mutato nomine gentes,
 Qui Benevici volans erat, poft Apianus erit,
 Vtq; meus fublime volans in nubibus Ales,
 Solare aduerfo refpicit ore iubar.
 Tali Apianus idem fpeculabatur Aethera vultu,
 Coelefteq; fuis numine pandet opes.
 Hinc diuina fua, fcat hinc Infignia ab arte,
 Extenſamq; Aquilam, Nubiufq; gæſus,
 Errones feptem lepta volumina Nubis,
 Mæq; Aquila auctorem denotatq; louem,
 Lapfae Rhomanus poſt plurima fella Cæſar
 Iuſſerit hæc Quintus Carolus eſſe rata.

